

Asianro: IIS/35/00.04.03.00/2019

94 § Esitys Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle

Kaupunginhallitus 15.4.2019 § 94

Valmistelija: talousjohtaja Eeva Suomalainen, puh. 040 652 4002

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2018 on -10 M€ alijäämäinen. Taseessa oleva kattamaton alijäämä on -13,7 M€. Alijäämien kattamiseksi sairaanhoitopiiri suorittaa suunnitelman mukaan jäsenkunnilta perussopimuksen mukaisen lisäkannon vuosina 2019-2020 eli kunnat joutuvat kohdentamaan lisämäärärahaa talousarvioissaan sairaanhoitopiirille. Nykyinen rahoituspohja ei riitä tulevana vuosina kattamaan toiminnasta syntyviä menoja.

Voimassa olevan taloussuunnitelman 2019-2021 mukaiset investoinnit ovat yhteensä 186 M€. Kuntayhtymä velkaantuu ja korkokustannusten ja poistojen määrä kasvaa. Jotta vuosikate riittäisi kattamaan poistot, tulisi tulopohjassa tapahtua merkittäviä muutoksia tai kulurakenteessa merkittävää alenemista.

Sairaanhoitopiirin talouden tasapainottaminen vaatii useita toimenpiteitä. Kuntayhtymä on ryhtynyt toimenpiteisiin, joilla pyritään vaikuttamaan taloudelliseen tilanteeseen. Samaan aikaan on varmistuttava siitä, että Pohjois-Savon maakunnassa on yliopistollinen sairaala, jossa tarjotaan laadukasta erikoissairaanhoitoa sekä omalle että erityisvastuualueelle.

Iisalmen kaupunki esittää seuraavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi:

1) Sairaanhoitopiirin investointisuunnitelma on otettava uudelleen tarkasteluun. Vuosittainen investointitaso on sopeutettava sairaanhoitopiirin ja kuntien taloudelliseen kantokykyyn ja löydettävä ratkaisuja, joilla investointitaso saadaan taloudellisesti kestäväksi. Uudisrakentamisen sijasta on tarkasteltava vaihtoehtoiset ratkaisut ja hyödynnettävä jo olemassa olevia tiloja.

2) Sairaanhoitopiirin ja kuntien välistä yhteistyötä on tiivistettävä ja kunnat on otettava mukaan toiminnan suunnitteluun (omistajaohjauksen vahvistaminen). Sairaanhoitopiirin on nimettävä työryhmä, joka koostuu kuntien edustajista ja joka toimii kuntayhtymän johdon tukena päätösten valmistelussa. Työryhmän ensimmäinen tehtävä on esittää oma ehdotuksensa talouden tasapainottamiseksi vuoden 2019 loppuun mennessä.

Lisäksi psykiatriatalon investoinnin valmistelussa on huomioitava kuntia ja kuntayhtymiä koskevan rajoituslain määräykset, jotka ovat voimassa vuoden 2022 loppuun. Ennen ko. ministeriöön lähetettävää lupahakemusta on sairaanhoitopiirin pyydettävä sen jäsenkunnilta lausunnot hankkeesta ja toteutettavasta investoinnista. Samanlainen kuntien lausuntomenettely investointien osalta tulisi koskea myös muita investointihankkeita.

Strategisten tavoitteiden arviointi

(sis. yritysvaikutusten ja EVA-arvioinnin):

Perus- ja erikoissairaanhoidon palvelut ovat keskeinen osa kaupungin lakisääteisiä tehtäviä ja niiden merkitys kuntalaisten arjessa on keskeinen. Palvelujen järjestäminen on kuitenkin toteutettava taloudellisesti kestävällä tavalla. Päätös liittyy strategiaan tavoitteisiin osaava ja hyvinvoiva iisalmelainen sekä vakaan talouden Iisalmi.

Lisätietona jaetaan:

- Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntakokouksen 27.3.2019 materiaalit

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus hyväksyy yllä olevan esityksen ja lähettää sen Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet:

Ote Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Kuntakierros 2019

Kari Janhonen, talousjohtaja

Tilinpäätös 2018

	TP 2017	TP2018	TP 2018 / TP 2017	
			ERO	%
<i>Palveluiden toimivuus</i>				
Hoidetut henkilöt	97 582	98 633	1 051	1,1 %
Hoitojaksot	44 039	43 136	-903	-2,1 %
Hoitopäivät	170 895	167 660	-3 235	-1,9 %
Avohoidon käynnit	509 718	517 471	7 753	1,5 %
Leikkaukset	21 651	22 540	889	4,1 %
Lähetteet	101 133	101 145	12	0,0 %
<i>Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen</i>				
Nettotyöpanos	3 150,9	3 229,3	78,4	2,5 %
<i>Taloudellisuus ja tehokkuus</i>				
Toimintakulut	428,4	450,9	22,6	5,3 %
Poistot	24,1	25,5	1,3	5,5 %

Jäsenkuntamyynä

2018

Jäsenkuntamyynä 2018

Budjetti	311,75
Toteuma	<u>311,76</u>
Ylitys	0,01
Alijäämän muodostumiseen vaikutti, poikkeama alkuperäisestä budjetista;	
+ satunnaiset myyntivoitot	9,34
- ulkokuntamyynä	-9,78
+ tuet ja avustukset	0,76
- henkilöstökulut	0,57
- laboratoriopalvelut	-1,50
- hoitopalvelujen osto	-5,00
- potilasvakuutusmaksu	-1,50
- muut palvelut	-0,15
- tarvikkeet	-1,60
- muut kulut	-3,07
+ muut rahoitustuotot	<u>2,01</u>
Yhteensä	-9,93

Rahoitus 2018

- Lainanhoitokate =
(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset)
- Kun tunnusluvun arvo alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, vähentämään rahavaroja tai myymään omaisuutta
- KYSissä luku 0,67, rahat loppuivat

Rahat eivät riittäneet lainojen lyhennyksiin.
Investointiohjelma vaarassa.

Velka 31.12.2018

- Velkaa KYSillä 258,1 M€
- Omavaraisuusaste 19,8 % (23,9 %)
- Konsernissa velkaa 317,9 M€
- Omavaraisuusaste 19,0 % (23,3 %)

Tulokset 2018

sairaanhoidopiirit

Alijäämät

- Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollor	-20,0 M€	
- Etelä-Karjalan sairaanhoidopiiri	-16,0 M€	
- Etelä-Savon sairaanhoidopiiri	-15,1 M€	
- Pohjois-Savon sairaanhoidopiiri	-9,9 M€	(-19,2 M€)
- Pohjois-Karjalan sairaanhoidopiiri	-9,5 M€	
- Vaasan sairaanhoidopiiri	-6,2 M€	
- Keski-Suomen sairaanhoidopiiri	-5,8 M€	
- Pirkanmaan sairaanhoidopiiri	-4,3 M€	
- Satakunnan sairaanhoidopiiri	-3,2 M€	
- Keski-Pohjanmaan sairaanhoidopiiri	0	
- Päijät-Hämeen sairaanhoidopiiri	0	(-20,3 M€)
- Sosteri	0	(4,1 M€)

Ylijäämät

- Lapin sairaanhoidopiirin kuntayhtymä	1,5 M€	
- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoidopiiri	2,0 M€	
- Varsinais-Suomen sairaanhoidopiiri	2,6 M€	
- Kanta-Hämeen sairaanhoidopiiri	6,8 M€	
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoidopiir	9,6 M€	(-10,0 M€)

Jäsenkunnat 2018

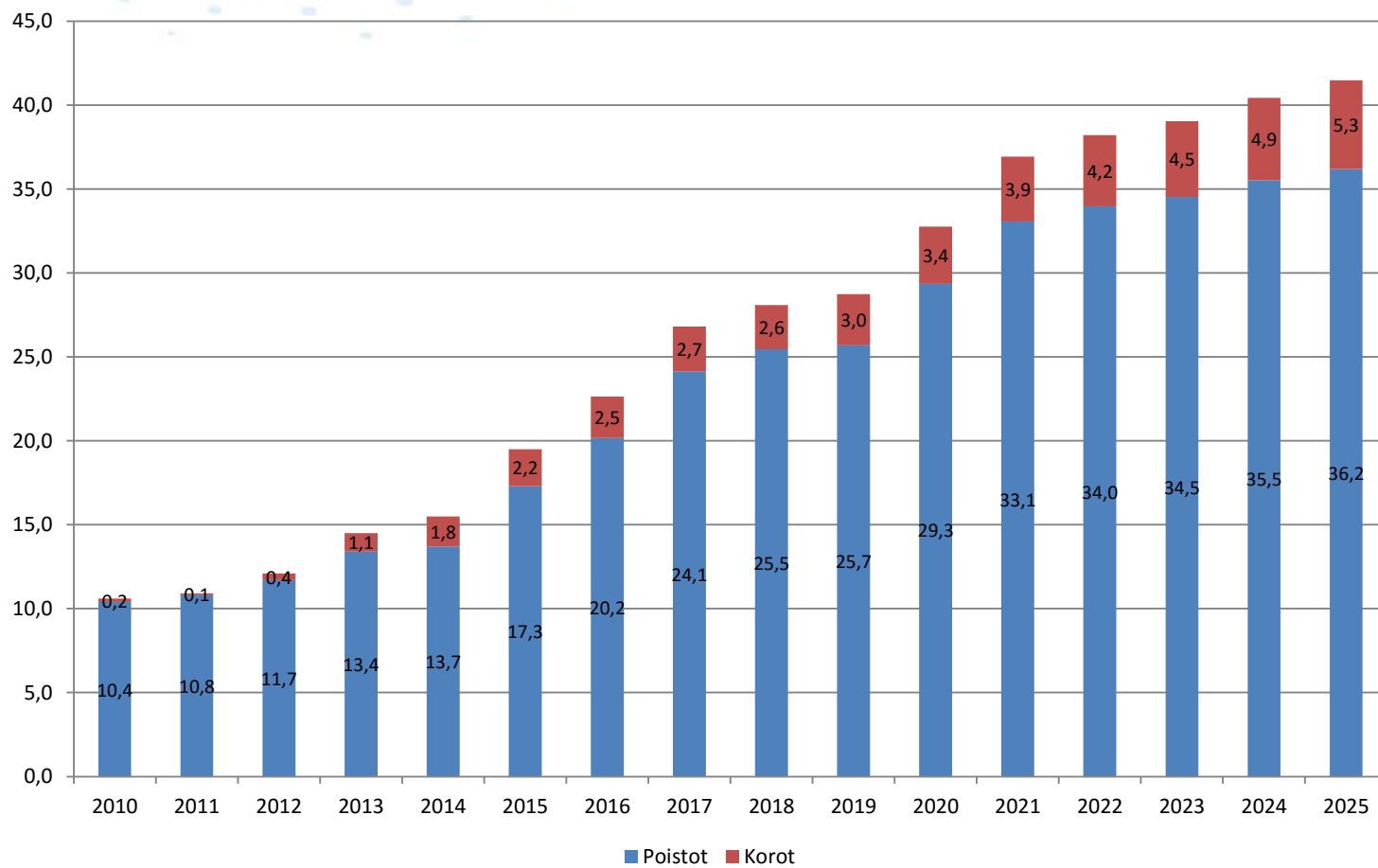
	JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUS			
	TP 2017	TP 2018	ERO	%
Iisalmi	19 177 674,65	19 600 536,88	422 862	2,2
Kaavi	5 290 098,38	4 915 863,65	-374 235	-7,1
Keitele	3 135 216,95	3 211 313,92	76 097	2,4
Kiuruvesi	8 845 141,46	8 396 182,59	-448 959	-5,1
Kuopio	158 719 040,13	161 485 991,89	2 766 952	1,7
Lapinlahti	11 061 300,76	11 516 680,08	455 379	4,1
Leppävirta	12 592 199,75	12 802 552,49	210 353	1,7
Pielavesi	6 782 480,31	6 206 212,60	-576 268	-8,5
Rautalampi	4 927 842,62	4 905 684,16	-22 158	-0,4
Rautavaara	2 988 012,70	2 760 816,63	-227 196	-7,6
Siilinjärvi	27 059 981,33	28 493 721,32	1 433 740	5,3
Sonkajärvi	3 808 354,20	4 106 881,93	298 528	7,8
Suonenjoki	9 160 057,76	9 762 503,12	602 445	6,6
Tervo	2 377 213,01	2 219 525,26	-157 688	-6,6
Tuusniemi	4 259 120,13	4 478 798,39	219 678	5,2
Varkaus	19 483 280,78	20 275 204,89	791 924	4,1
Vesanto	3 217 403,29	3 412 971,35	195 568	6,1
Vieremä	2 940 486,16	3 210 262,08	269 776	9,2
YHTEENSÄ	305 824 904,37	311 761 703,25	5 936 798,88	1,9

Jäsenkunnat 2018

	JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUS			
	TA 2018	TP 2018	ERO	%
Iisalmi	18 325 161	19 600 536,88	1 275 376	107,0
Kaavi	5 184 545	4 915 863,65	-268 681	94,8
Keitele	3 149 172	3 211 313,92	62 142	102,0
Kiuruvesi	8 308 661	8 396 182,59	87 522	101,1
Kuopio	161 040 159	161 485 991,89	445 833	100,3
Lapinlahti	11 787 615	11 516 680,08	-270 935	97,7
Leppävirta	12 688 153	12 802 552,49	114 399	100,9
Pielavesi	6 995 333	6 206 212,60	-789 120	88,7
Rautalampi	4 722 566	4 905 684,16	183 118	103,9
Rautavaara	2 804 111	2 760 816,63	-43 294	98,5
Siilinjärvi	27 397 385	28 493 721,32	1 096 336	104,0
Sonkajärvi	4 132 584	4 106 881,93	-25 702	99,4
Suonenjoki	9 810 460	9 762 503,12	-47 957	99,5
Tervo	2 383 718	2 219 525,26	-164 193	93,1
Tuusniemi	4 424 831	4 478 798,39	53 967	101,2
Varkaus	21 814 647	20 275 204,89	-1 539 442	92,9
Vesanto	3 517 666	3 412 971,35	-104 695	97,0
Vieremä	3 267 379	3 210 262,08	-57 117	98,3
YHTEENSÄ	311 754 146	311 761 703,25	7 557,25	100,0

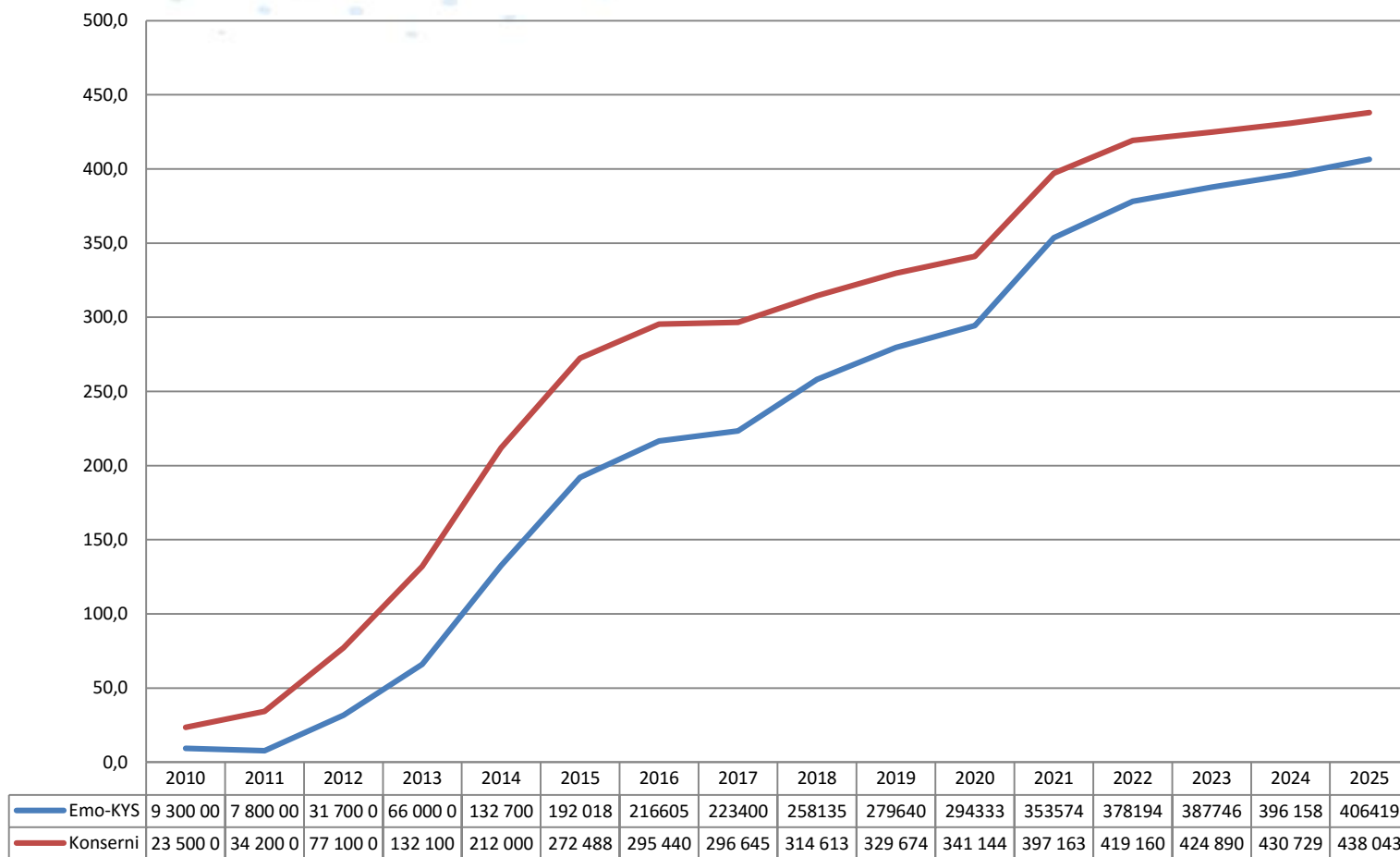
Korot ja poistot (M€) 2010-2025 (M€)

* KYS ennuste

*vuodet 2019-2025 ennuste

Velan määrän kehitys (M€) 2010-2025 * lainakanta

Alijäämän kattaminen

- Toimintakertomus ja liitetiedot:
- Sh-piirillä on kattamatonta alijäämää vuoden 2018 tilinpäätöksessä 13,7 M€. Alijäämä tullaan kattamaan tekemällä ylimääräiset lisäkannot vuonna 2019, 7 M€ ja vuonna 2020, 6,7 M€. Lisäkanto tehdään peruspääomien suhteessa.

Alijäämän kattaminen

	2016	2017	2018	2019	2020
Yli- /alijäämä	0,9	0,9	-9,9	0,0	0,0
PS 24 §		3,0		7,0	6,7
Myynti					
Kum. alijäämä	-9,4	-5,6	-15,5	-8,5	-1,8
Rahastot ja poistoero	2,1	2,0	1,8	1,8	1,8
Kattamaton alijäämä	-7,3	-3,6	-13,7	-6,7	0,0

Vuosi 2019

Hoitopäivät Hoitojaksot Avokäynnit Leikkaukset	163 000 kpl 43 500 kpl 514 000 kpl 23 000 kpl	Volyymi - tuotettava
Jäsenkunnat Ulkokunnat Satunnaiset	320,9 M € 78,1 M € 6,0 M €	Tulot - saavutettava
Toimintakulut Korkokulut Poistot	443,7 M € 3,5 M € 25,4 M €	Menot - sopeutettava

Talousarvio 2019

	TP 2018	TA2019	ERO
<i>Toimintatuotot</i>			
Jk-myynti	311,76 €	320,95 €	9,19 €
Uk-myynti	74,51 €	78,09 €	3,58 €
<i>Toimintakulut</i>	450,91 €	443,75 €	-7,16 €
Henkilöstökulut	237,12 €	235,55 €	-1,56 €
Palvelut	117,66 €	115,02 €	-2,63 €
Tarvikkeet	82,45 €	81,54 €	-0,91 €

Toimintakulujen osalta suuri riski 2019 budjetin ylittymiseen.

Kertaluonteiset erät 2019

- Myyntivoitot:
 - Julkula, kaavamuutosneuvottelut menossa
 - Kiinteistö KYS Oy, neuvottelu Kuopion kaupungin kanssa
 - Yhteensä budjetoitu satunnaisia tuottoja 5,9 M€

Käytetty sopeuttamiseen

- Käytettyjä keinoja 2013-2018
- Omaisuudet myynti, Sampo, KPY, Kiinteistö Oy Isoharja
- Servican yhtiöittäminen, 8,6 M€
- Poistoaikojen jatkaminen, rakennukset 20:stä 30 vuoteen
- Säästövapaiden pitäminen
- Sijaisten käytön vähentäminen

Käytetty sopeuttamiseen

- Kiky
- Asiakasmaksujen korotus
- Hankintojen lykkääminen
- Mukana sekä suunnitelmallisuutta että onnea

Pois käytöstä

- Enää ei voida käyttää säästövapaiden pitämistä
- Poistoajat pitkät
- Omaisuuden myynti epävarmaa
- Asiakasmaksut jo max

Sopeuttamisohjelma 2019

- Vaikea taloustilanne jatkuu ainakin vuoden 2019 ja 2020
- Kaikki tulot ja menot tarkasteluun
- Henkilöstön kanssa sopimus toimenpiteistä yt-prosessin kautta.
- Yhtiöille hintojen jäädytys tai hintojen lasku tai tuloutus

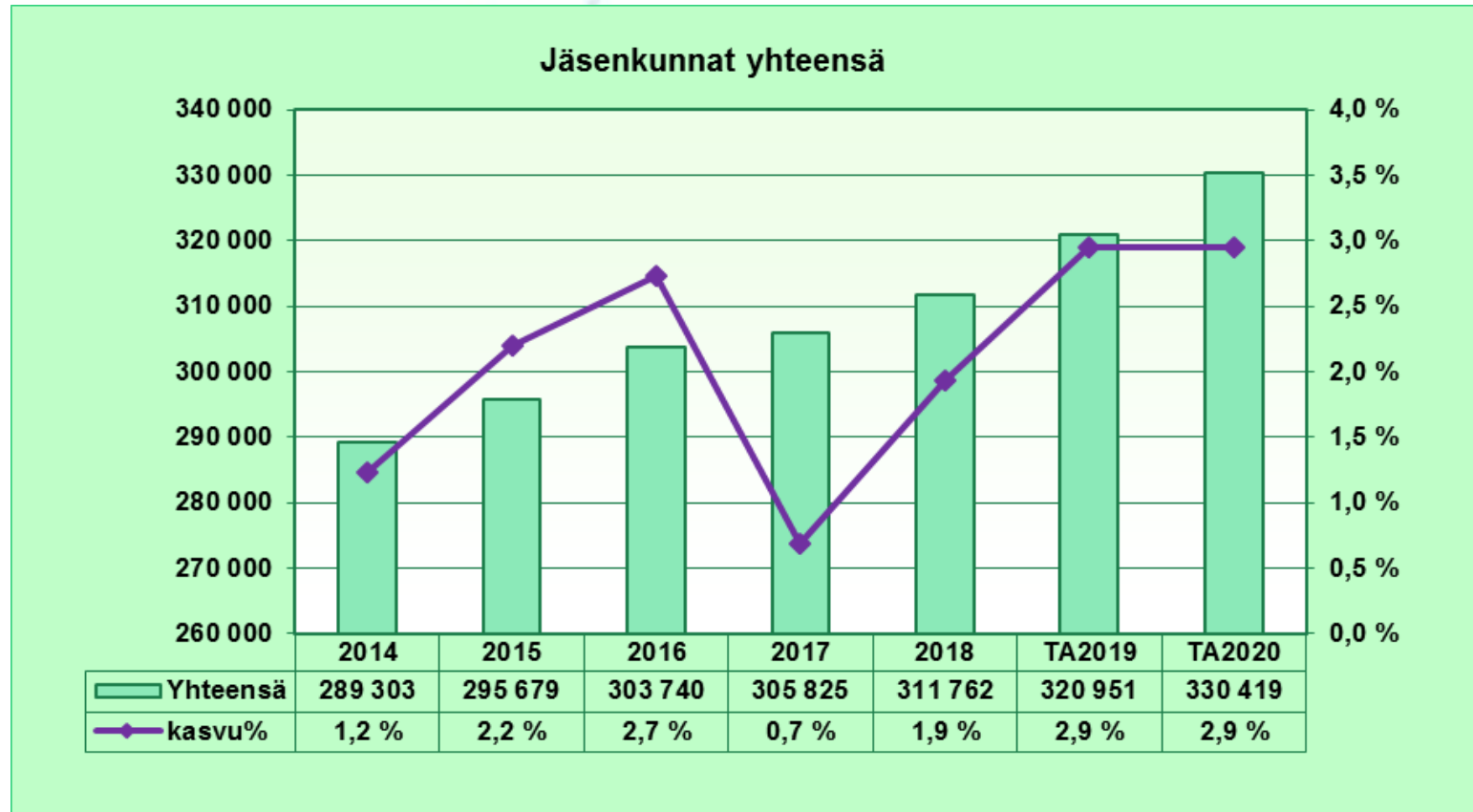
Sopeutusohjelma 2020

- Yhessä -ohjelma käyntiin henkilöstön ja kuntien kanssa
- Työnjakoa uusiksi ja työn kehittämistä KYSissä
- Erva yhteistyö paremmalle tasolle

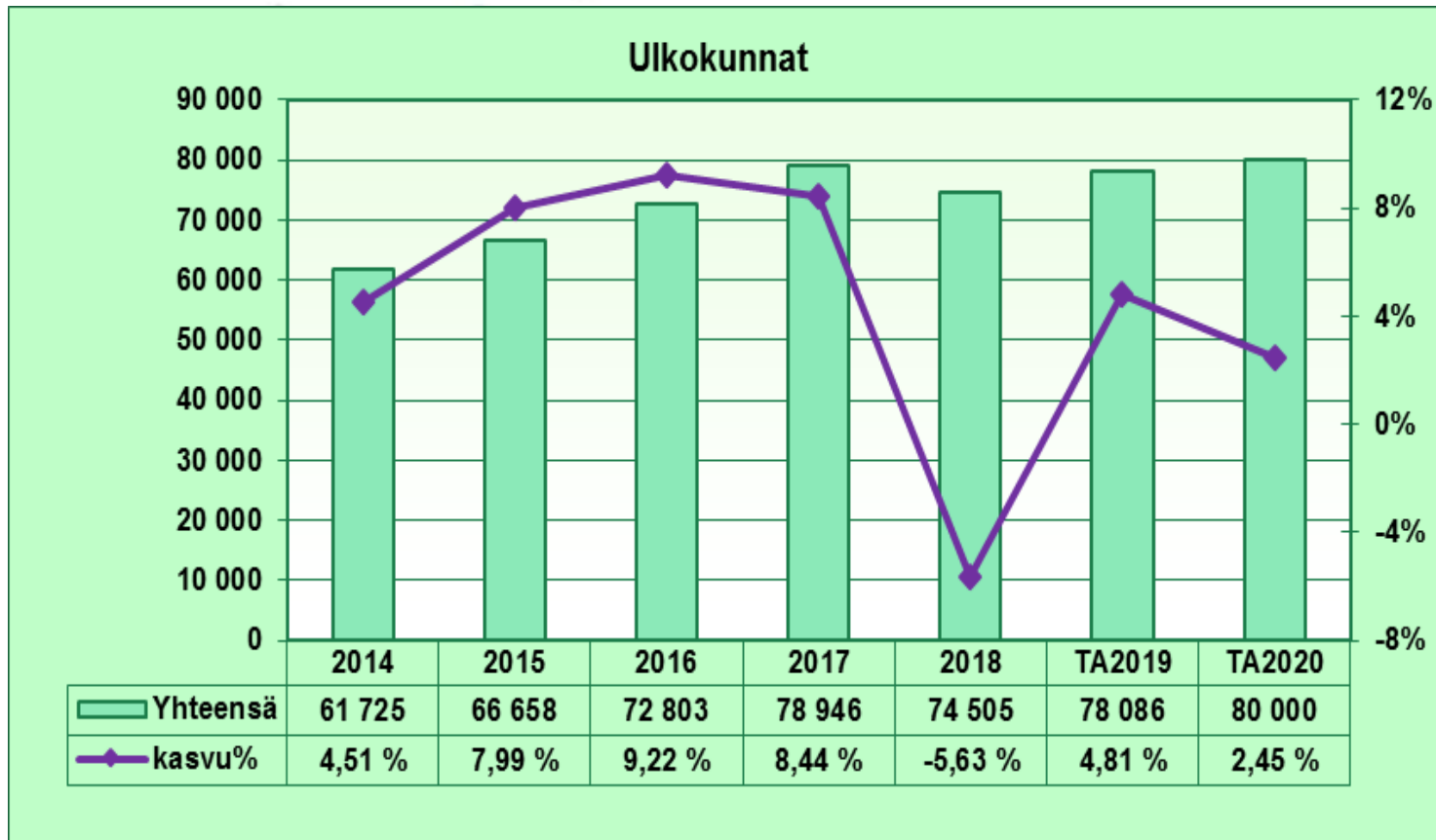
Vuosi 2020

- Koelaskelma
- Kuntalaskutuksen kasvu 2,9 % talousarviosta 2019.
- Oletuksena, että 2019 toteutuu budjetin mukaisena.
- Satunnaisia tuloja ei enää ole.

Jäsenkunnat yhteensä

Ulkokunnat

Talousarvio 2020

	TP 2018	TA2019	TA2020	TA2020/TA2019	
				ERO	%
Toimintatuotot	456,32 €	463,53 €	476,72 €	13,19 €	2,8 %
Myyntituotot, josta	422,94 €	432,89 €	444,72 €	11,83 €	2,7 %
Jk-myynti	311,76 €	320,95 €	330,42 €	9,47 €	2,9 %
Uk-myynti	74,51 €	78,09 €	80,00 €	1,91 €	2,5 %
Valmistus omaan käyttöön	1,41 €	1,57 €	1,50 €	-0,07 €	-4,3 %
Toimintakulut	-450,91 €	-443,75 €	-455,06 €	-11,31 €	2,5 %
TOIMINTAKATE	6,82 €	21,35 €	23,16 €	1,81 €	8,5 %
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	-0,78 €	-1,97 €	-1,47 €	0,50 €	-25,3 %
VUOSIKATE	6,04 €	19,38 €	21,69 €	2,31 €	11,9 %
Poistot	-25,45 €	-25,38 €	-27,76 €	-2,38 €	9,4 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	9,34 €	5,93 €	0,00 €	-5,93 €	-100,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-9,94 €	0,00 €	-5,95 €	-5,95 €	***

Aikatauluja 2019

Tilinpäätös

- Hallitus 25.3.2019
- Valtuusto 17.6.2019

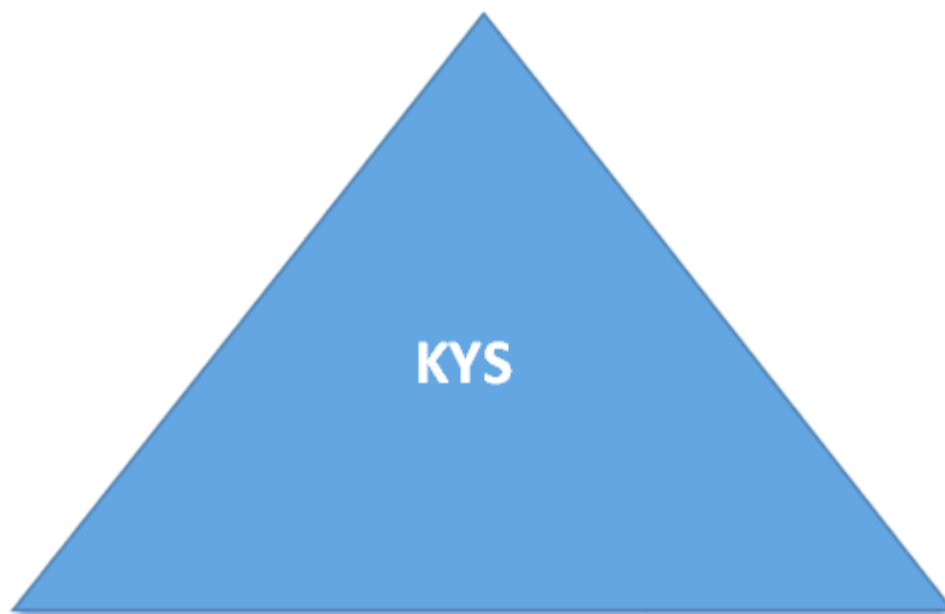
Talousarviomuutos 2019

- Valtuusto 17.6.2019
 - Rahoituslaskelman muutos lisäkannon vuoksi
 - Päätös lisäkannosta

Talousarvio 2020

- Valtuustoseminaari 26.3.2019
- Kuntakierros maalis-toukokuu 2019
- Kuntakokous 17.5.2019
- Hallitus 27.5.2019, talousarvioraami

Alijäämät 14,0 M€

**2019
Budjetti
10 M€**

**2020
Kuntalaskutus
16 M€**

Muutoksenhaku viranomaisen päätöksestä

Kunnallishallinnossa voidaan päätöksenteon jälkeen tutkia päätökseen ja päätöksentekoon liittyviä erimielisyyksiä ja virheellisyyksiä monin tavoin. Yleensä päätökseen voi hakea muutosta valittamalla, mutta erimielisyyksiä voidaan puida myös oikeudenkäynneissä. Kysymykseen voivat tulla esimerkiksi seuraavat jälkikäteiset oikeusturvakeinot:

- Kuntalain mukainen oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus, jollei erityislaissa säädetä muusta muutoksenhakukeinosta.
- Hallintovalitus asioissa, joissa muutoksenhausta säädetään erityislainsäädännössä.
- Julkisia hankintoja koskevan lain mukainen hankinto-oikaisu ja/tai valitus markkinaoikeuteen hankinta-asioissa.
- Kilpailunrajoituslain mukainen menettely asioissa, joissa kunnan epäillään käyttäneen väärin määräävää markkina-asemaansa.
- Riita- tai rikosprosessi yksityisoikeudellisissa riita- tai rikosasioissa.
- Hallintoriitamenettely, jos kysymyksessä on julkisoikeudelliseen oikeussuhteeseen perustuva riita.
- Työtuomioistuinkäsittely tai neuvottelumenettely virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa koskevissa asioissa.

Päätökseen on aina liitettävä menettelyohjeet valituksen tai oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Jos muutoksen hakeminen on kielletty, päätökseen on liitettävä ilmoitus muutoksenhakukiellosta.

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Iisalmen kaupungin yleisessä tietoverkossa <http://iisalmi.fi/Suomeksi/Paatoksenteko-ja-talous/Esityslistat-ja-poytakirjat>
16.4.2019